Na osnovu odredaba člana 155 Zakona o tržištu kapitala, Službeni glasnik RS broj 129 od 28.12.2021. godine (daljem tekstu označen kao: "ZTK"), Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga i člana 71 Statuta generalnidirektor BDD Tradewin 24 AD Beograd dana 24.10.2025. godine donosi:

PRAVILA I PROCEDURE POSLOVANJA BDD TRADEWIN 24 AD BEOGRAD
(Prečišćen tekst)

Opšte odredbe

Član 1

Ovim Pravilima i procedurama uređuju se opšti uslovi poslovanja BDD Tradewin 24 AD Beograd (u daljem tekstu: Društvo), a naročito:

- Vrste poslova koje Društvo obavlja
- Odobrenje investicionih proizvoda
- Procedura za kategorizaciju klijenata i mogućnost promene kategorije
- Informacije koje se dostavljaju klijentima i potencijalnim klijentima
- Procena podobnosti usluga
- Ugovor sa klijentom
- Prijem naloga klijenata
- Postupanje sa nalogom klijenta
- Izvršenje naloga klijenta
- Izveštavanje klijenta
- Vođenje evidencija
- Zaštita finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata
- Izveštaji eksternih revizora
- Sukob interesa
- Insajderske informacije i sprečavanje manipulacije
- Čuvanje poslovne tajne
- Druga pitanja koja su od značaja za rad Društva

Vrste poslova

Član 2

U skladu sa odredbama Zakona o klasifikaciji delatnosti („Službeni glasnik RS" br. 104/09 od 16.12.2009.) i Uredbe o klasifikaciji delatnosti („Službeni glasnik RS" br. 54/10 od 04.08.2010.), pretežna delatnost Društva je:

6612 – brokerski poslovi s hartijama od vrednosti i berzanskom robom.

Član 3

U skladu sa ZTK i Rešenjem o davanju dozvole za obavljanje delatnosti investicionog društva broj 2/1-101-4009/8-18 izdatog od strane Komisije za hartije od vrednosti, Društvo može obavljati sledeće:

1. Prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
2. Izvršenje naloga za račun klijenta;
3. Usluge u vezi sa ponudom i prodajom finansijskih instrumenata bez obaveze otkupa.

Na osnovu člana 2 stava 1, tačke 3 ZTK, Društvo pruža i dodatne usluge, a to su:

1. Čuvanje i upravljanje finansijskim instrumentima za račun klijenta (kastodi usluge) i sa tim povezane usluge, kao što je administriranje novčanim sredstvima, izuzev održavanja i vođenja računa hartija od vrednosti iz Glave XIV ZTK
2. Odobravanje kredita ili zajmova investitoru radi zaključenja transakcije sa jednim ili više finansijskih instrumenata kada je društvo koje daje kredit ili zajam uključeno u transakciju;
3. Savetovanje u vezi sa strukturom kapitala, poslovnom strategijom i povezanim pitanjima, kao i savetovanje i usluge u vezi sa spajanjem i kupovinom poslovnih subjekata;
4. Istraživanja i finansijska analiza ili drugi oblici opštih preporuka u vezi sa transakcijama finansijskim instrumentima
5. Investicione usluge i aktivnosti kao i dodatne usluge, koje se odnose na osnov izvedenih finansijskih instrumenata iz člana 2, stava 1, tačke 19) podtač. (5), (6), (7), i (10) ZTK, kada su povezani sa pružanjem investicionih ili dodatnih usluga.

Definisanje pojmova

Član 4

Pojedini pojmovi koji se spominju u ovim Pravilima i procedurama i ostalim aktima Društva, imaju sledeće značenje:

- klijent je svako pravno ili fizičko lice kome investiciono društvo pruža investicione, odnosno dodatne usluge;
- brokerski posao je izvršavanje naloga za račun klijenta u skladu sa tačkom 8) ovog stava;
- račun hartija od vrednosti, odnosno račun finansijskih instrumenata je račun na koji se hartije od vrednosti, odnosno finansijski instrumenti mogu knjižiti u korist ili na teret;
- izvršavanje naloga za račun klijenta je delovanje u cilju zaključenja ugovora o kupovini ili prodaji jednog ili više finansijskih instrumenata za račun klijenta, uključujući zaključenje ugovora o prodaji finansijskih instrumenata koje izdaje investiciono društvo ili kreditna institucija u trenutku njihovog izdavanja;
- profesionalni investitor je klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnu procenu povezanih rizika, i koji ispunjava uslove iz čl. 192 i 193 ovog ZTK;
- mali investitor je klijent koji ne spada u kategoriju profesionalnog investitora;
- finansijski instrumenti su:
  - prenosive hartije od vrednosti;
  - instrumenti tržišta novca;
  - jedinice institucija kolektivnog investiranja;

- opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope ili prinose, emisione jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
- opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji: moraju biti namireni u novcu, ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
- opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetskih proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
- opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
- izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
- finansijski ugovori za razlike;
- opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;
- emisione jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte;

➢ Ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima na energente razreda C6 su opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima iz člana 2, stava 1, tačke 19) podtačka (6) ZTK koji se odnose na ugalj ili naftu, kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
➢ instrumenti tržišta novca su one vrste finansijskih instrumenata kojima se obično trguje na tržištu novca, kao što su trezorski, blagajnički i komercijalni zapisi i sertifikati o depozitu, izuzev instrumenata plaćanja;
➢ organizator tržišta, odnosno berza su lica koja upravljaju, odnosno vode poslovanje regulisanog tržišta, a koja mogu biti i samo regulisano tržište;
➢ višestrani sistem je svaki sistem ili platforma u okviru koje je omogućeno povezivanje ponuda za kupovinu i ponuda za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih strana;
➢ sistematski internalizator je investiciono društvo koje, bez upravljanja višestranim sistemom, na organizovan način, učestalo i sistematično i u značajnom obimu trguje za sopstveni račun, izvršavajući naloge klijenata van regulisanog tržišta, MTP-a ili OTP-a;

- regulisano tržište je višestrani sistem kojim upravlja, odnosno čije poslovanje vodi organizator tržišta koji unutar sistema spaja ili olakšava spajanje ponuda za kupovinu i ponuda za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica u skladu sa svojim obavezujućim pravilima, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u vezi sa finansijskim instrumentima uključenim u trgovanje prema njegovim pravilima, odnosno sistemu, a koji ima dozvolu i redovno posluje u skladu sa ovim zakonom (Glava VI);
- multilateralna trgovačka platforma, odnosno MTP je višestrani sistem kojim upravlja investiciono društvo ili organizator tržišta i koji unutar sistema i u skladu sa obavezujućim pravilima povezuje ponude za kupovinu i ponude za prodaju finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom (Glava VIII);
- organizovana trgovačka platforma, odnosno OTP je višestrani sistem koji nije regulisano tržište ili MTP, u okviru kog se povezuju ponude za kupovinu i ponude za prodaju obveznica, strukturiranih finansijskih proizvoda, emisionih jedinica ili izvedenih finansijskih instrumenata više zainteresovanih trećih lica, na način koji dovodi do zaključenja ugovora u skladu sa ovim zakonom (Glava VIII);
- mesto trgovanja je regulisano tržište, MTP ili OTP;
- vanberzansko tržište (u daljem tekstu: OTC) je decentralizovani sistem sekundarnog trgovanja izvan regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a koji nema organizatora tržišta i koji podrazumeva direktno pregovaranje između prodavca i kupca finansijskih instrumenata u cilju zaključenja transakcije posredstvom investicionog društva sa dozvolom u skladu sa ovim zakonom;
- OTC vanberzanski ugovor, odnosno OTC izvedeni finansijski instrument je izvedeni ugovor o finansijskom instrumentu koji se ne izvršava na regulisanom tržištu;
- likvidno tržište je:
  - u smislu člana 233 ZTK: tržište finansijskog instrumenta kojim se svakodnevno trguje, a koje se ocenjuje u skladu sa sledećim kriterijumima: akcije u slobodnoj prodaji (engl. free float); prosečni dnevni broj transakcija tim finansijskim instrumentima; prosečni dnevni promet za te finansijske instrumente;
  - za potrebe ostalih odredbi ovog zakona: tržište finansijskog instrumenta ili vrste finansijskih instrumenata, kada, uzimajući u obzir specifične tržišne strukture određenog finansijskog instrumenta ili određene vrste finansijskih instrumenata, postoji kontinuirana zainteresovanost kupaca i prodavaca, u skladu sa sledećim kriterijumima: prosečna učestalost i veličina transakcija u različitim tržišnim uslovima, uzimajući u obzir prirodu i poslovni ciklus proizvoda unutar određene vrste finansijskih instrumenata; broj i vrsta učesnika na tržištu, uključujući odnos učesnika na tržištu i finansijskih instrumenata određenog proizvoda kojima se trguje; prosečna veličina raspona između cena najbolje ponude i tražnje, ako je dostupna;
- akcije u slobodnoj prodaji predstavljaju deo akcija javnih društava kojima se trguje na regulisanom tržištu, odnosno MTP-u;
- nadležni organ je:
  - Komisija i Narodna banka Srbije u vezi sa Glavom XIV ovog zakona kojim se uređuju CRHOV i Glavom XI ovog zakona koja uređuje zaštitu malih investitora;
  - Komisija za potrebe ostalih glava ovog zakona;
  - organ za delatnosti u vezi sa tržištem kapitala koji imenuje svaka država;

- kreditna institucija je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju prudencijalna pravila za kreditne institucije, odnosno u Republici kreditna institucija je lice koje je dobilo dozvolu u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju banke, odnosno u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju kreditne institucije;
- organ uprave je organ, odnosno organi društva imenovani u skladu sa ovim zakonom ili zakonom kojim se uređuju privredna društva, koji je ovlašćen da utvrđuje strategije, ciljeve i opšte usmerenje poslovanja tog subjekta, a koji nadzire i prati odluke rukovodilaca, uključujući i lica koja stvarno upravljaju poslovanjem subjekta. Kod društava sa jednodomnim upravljanjem, organi uprave su jedan ili više direktora, odnosno odbor direktora, gde izvršni direktori imaju rukovodeću funkciju, a neizvršni direktori imaju nadzornu funkciju. Kod društava sa dvodomnim upravljanjem, organi uprave su izvršni direktori, odnosno izvršni odbor i nadzorni odbor, gde izvršni direktori imaju rukovodeću funkciju, a nadzorni odbor ima nadzornu funkciju;
- više rukovodstvo su fizička lica koja u investicionom društvu, organizatoru tržišta, centralnom depozitaru hartija od vrednosti ili društvu za pružanje usluga dostave podataka obavljaju izvršne funkcije i koja su odgovorna organu uprave za svakodnevno upravljanje tim subjektom, uključujući i sprovođenje politika u vezi sa distribucijom usluga i proizvoda klijentima od strane društva i zaposlenih;
- algoritamsko trgovanje je trgovanje finansijskim instrumentima u kojem kompjuterski algoritam automatski određuje pojedinačne parametre naloga, kao što su odluka da li da se pokrene postupak izvršenja naloga, vreme izvršenja naloga, cena ili količina naloga ili način upravljanja nalogom po prijemu, sa ograničenom ili bez ljudske intervencije. Algoritamsko trgovanje ne uključuje sisteme koji se koriste isključivo za usmeravanje naloga na jedno ili više mesta trgovanja ili za obradu naloga bez određivanja parametara trgovanja ili za potvrdu naloga ili obradu izvršenih transakcija nakon trgovanja;
- tehnika visokofrekventnog algoritamskog trgovanja je tehnika algoritamskog trgovanja koju karakteriše:
    - infrastruktura namenjena tome da se na najmanju moguću meru svedu mrežna i druga kašnjenja, uključujući barem jednu od sledećih algoritamskih mogućnosti unosa naloga: kolokaciju, čuvanje datoteka na serveru u neposrednoj blizini ili brz direktan elektronski pristup;
    - sistemsko pokretanje postupka davanja, usmeravanje i izvršavanje naloga bez ljudske intervencije za pojedinačne transakcije ili naloge; i
    - visok broj poruka na dnevnom nivou koji predstavljaju naloge, ponude ili otkazivanja;
- direktan elektronski pristup je mehanizam u kome član, učesnik ili klijent mesta trgovanja dozvoljava određenom licu da koristi svoju identifikacionu oznaku za trgovanje kako bi to lice moglo elektronskim putem da šalje naloge koji se odnose na finansijski instrument neposredno na mesto trgovanja, a uključuje mehanizme u kojima lice koristi infrastrukturu člana, učesnika ili klijenta ili bilo koji sistem povezivanja koji član, učesnik ili klijent koristi za prenos naloga (neposredan pristup tržištu), i mehanizme u kojima to lice ne koristi tu infrastrukturu (sponzorisani pristup);
- unakrsna prodaja je ponuda investicione usluge zajedno sa drugom uslugom ili proizvodom u sklopu paketa ili kao uslov za taj isti ugovor ili paket;
- strukturirani depozit je depozit u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje depozita, kod kojeg se glavnica u celosti plaća po dospeću, a kamata ili premija se isplaćuje ili podleže riziku u zavisnosti od formule koja uzima u obzir faktore kao što su:

- indeks ili kombinacija indeksa, isključujući depozite sa promenljivom kamatnom stopom čiji je povrat neposredno povezan sa indeksom kamatne stope poput Euribora;
- finansijski instrument ili kombinacija finansijskih instrumenata;
- roba ili kombinacija robe ili druga materijalna ili nematerijalna imovina nezamenljivog karaktera; ili
- devizni kurs ili kombinacija deviznih kurseva;

➢ hartije od vrednosti su:
- u smislu Glave XII ZTK: akcije i druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama; obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga; ili sekjuritizovani dug koji je moguće zameniti za akcije ili druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama;
- u smislu Glave IV ovog ZTK: prenosive hartije od vrednosti iz tačke 55) ovog stava, uz izuzetak instrumenata tržišta novca iz tačke 21) ovog stava, čiji je rok dospeća kraći od 12 meseci;
- u smislu Glave XIII ZTK i sistema za saldiranje hartija od vrednosti: finansijski instrumenti iz člana 2, stava 1, tačke 19;

➢ prenosive hartije od vrednosti su sve vrste hartija od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala, izuzev instrumenata plaćanja, kao što su naročito:
- akcije društava i druge hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama društava ili drugih subjekata, kao i depozitne potvrde koje se odnose na akcije;
- obveznice i drugi oblici sekjuritizovanog duga, uključujući i depozitne potvrde koje se odnose na te hartije od vrednosti;
- sve druge hartije od vrednosti koje daju pravo na sticanje i prodaju takvih prenosivih hartija od vrednosti, koje se namiruju u novcu, a čiji se iznos utvrđuje na osnovu prenosivih hartija od vrednosti, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih odredivih vrednosti;

➢ vlasničke hartije od vrednosti su akcije i druge prenosive hartije od vrednosti istovetne akcijama društava koje predstavljaju učešće u kapitalu, kao i druge vrste prenosivih hartija od vrednosti koje daju pravo na sticanje navedenih hartija od vrednosti kao posledica njihove konverzije ili ostvarivanja prava iz tih hartija od vrednosti, pod uslovom da drugospomenute hartije od vrednosti izdaje izdavalac osnovnih akcija ili lice koje pripada grupi tog izdavaoca;

➢ nevlasničke hartije od vrednosti su sve hartije od vrednosti koje nisu vlasničke hartije od vrednosti;

➢ dužničke hartije od vrednosti su obveznice i drugi prenosivi sekjuritizovani instrumenti duga, izuzimajući hartije od vrednosti koje su ekvivalenti akcijama društava ili koje, ukoliko se konvertuju ili ukoliko se ostvaruju prava koja iz njih proizilaze, daju pravo sticanja akcija ili hartija od vrednosti ekvivalentnim akcijama;

➢ depozitne potvrde su hartije od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala i koje predstavljaju vlasništvo nad hartijama od vrednosti inostranog izdavaoca, a koje mogu da se uključe u trgovanje na regulisanom tržištu i kojima može da se trguje nezavisno od hartija od vrednosti inostranog izdavaoca;

➢ povezani instrumenti su sledeći finansijski instrumenti, uključujući one koji nisu uključeni u trgovanje, kojima se ne trguje na mestu trgovanja ili za koje nije podnet zahtev za uključenje u trgovanje na mesto trgovanja:
- ugovori ili prava na upis, sticanje ili otuđenje hartija od vrednosti;
- izvedeni finansijski instrumenti iz hartija od vrednosti, odnosno finansijski derivati;

- kada su hartije od vrednosti konvertibilni ili zamenjivi dužnički instrumenti, hartije od vrednosti u kojima se ti konvertibilni ili zamenjivi dužnički instrumenti mogu pretvoriti ili zameniti;
- instrumenti koje izdaje ili za koje jemči izdavalac ili garant hartija od vrednosti čija će tržišna cena verovatno imati značajan uticaj na cenu hartija od vrednosti, ili obrnuto;
- kada su hartije od vrednosti ekvivalentne akcijama, akcije koje predstavljaju te hartije od vrednosti i sve druge hartije od vrednosti ekvivalentne tim akcijama.

- investicioni fond kojim se trguje na berzi (engl. exchange-traded fund, u daljem tekstu: ETF) je fond čijom se najmanje jednom investicionom jedinicom ili klasom akcija u toku dana organizuje trgovanje na najmanje jednom mestu trgovanja i sa najmanje jednim market mejkerom koji preduzima mere kako bi obezbedio da se cena investicionih jedinica ili akcija na tom mestu trgovanja ne razlikuje značajno od neto vrednosti imovine i, kada je primenljivo, od indikativne neto vrednosti imovine;
- certifikati su hartije od vrednosti kojima može da se trguje na tržištu kapitala i koji se u slučaju isplate od strane izdavaoca rangiraju iznad akcija, ali ispod neosiguranih obveznica i drugih sličnih instrumenata;
- strukturirani finansijski proizvodi su hartije od vrednosti koje su namenjene za sekjuritizaciju i prenos kreditnog rizika povezanog sa fondom finansijskih sredstava koji zakonitom imaocu hartija od vrednosti daju pravo da redovno prima uplate koji zavise od toka novca iz finansijskih instrumenata u osnovi;
- izvedeni finansijski instrumenti, odnosno derivati su finansijski instrumenti iz člana 2, stava 1, tačke 55) podtačka (3), a posebno navedeni u tački 19) podtač. (4)–(10);
- izvedeni finansijski instrument kojim se trguje na berzi je finansijski instrument kojim se trguje na regulisanom tržištu ili na tržištu treće države koji se u skladu sa ovim zakonom smatra ekvivalentnim regulisanom tržištu;
- robni izvedeni finansijski instrumenti, odnosno robni derivati su finansijski instrumenti iz člana 2, stava 1, tačke 55) podtačke (3) koji se odnose na robu ili osnovni instrument iz podtač. (5), (6), (7) i (10) istog člana i stava;
- centralna druga ugovorna strana je centralni tržišni učesnik (engl. central counterparty, u daljem tekstu: CCP) – pravno lice koje posreduje između ugovornih strana u ugovorima kojima se trguje na jednom ili više finansijskih tržišta, tako da postaje kupac svakom prodavcu i prodavac svakom kupcu;
- sistem odobrenih objava, odnosno APA je lice koje je ovlašćeno u skladu sa ovim zakonom da pruža usluge objavljivanja izveštaja o trgovanju u ime investicionih društava;
- pružalac konsolidovanih podataka o trgovanju, odnosno CTP je lice koje je ovlašćeno u skladu sa ovim zakonom da pruža usluge prikupljanja izveštaja o trgovanju finansijskim instrumentima od regulisanih tržišta, MTP, OTP i APA i da ih konsoliduje u kontinuirane elektronske tokove podataka o ceni i količini u realnom vremenu za svaki finansijski instrument pojedinačno;
- ovlašćeni mehanizam izveštavanja, odnosno ARM je lice koje je ovlašćeno u skladu sa ovim zakonom da pruža usluge dostavljanja izveštaja o pojedinostima transakcija Komisiji u ime i za račun investicionih društava;
- pružalac usluga dostave podataka je APA, CTP ili ARM;
- energetski proizvod na veliko je veleprodajni energetski proizvod u skladu sa zakonom kojim se uređuje prodaja energetskih proizvoda na veliko;
- poljoprivredni robni derivati su izvedeni ugovori koji se odnose na proizvode navedene u zakonu kojim se uređuju poljoprivredni proizvodi;

- izdavalac državne hartije od vrednosti je jedan od sledećih subjekata koji izdaju dužničke instrumente:
  - Republika i drugi subjekti koji u skladu sa zakonom kojim se uređuje javni dug mogu izdavati državne hartije od vrednosti;
  - EU ili država članica, uključujući vladine institucije, agencije ili pravna lica posebne namene države članice;
  - u slučaju federalne države članice, član federacije;
  - pravna lica posebne namene za nekoliko država članica ili Republiku;
  - države koje nisu članice EU, državni organi, centralne banke;
  - međunarodne i nadnacionalne institucije, kao što su Međunarodni monetarni fond, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Međunarodna finansijska korporacija, kao i ostale članice Grupacije Svetske banke, Evropska centralna banka, Evropska investiciona banka, Evropska banka za obnovu i razvoj i ostale slične međunarodne organizacije; ili
  - međunarodna finansijska institucija koju su osnovale dve ili više država članica, a koja ima za cilj osiguranje finansiranja i pružanje finansijske pomoći svojim članovima kojima prete ozbiljne finansijske poteškoće ili koje kroz njih prolaze;
- državne dužničke hartije od vrednosti su dužnički instrumenti koje izdaje izdavalac državnih hartija od vrednosti;
- trajni nosač podataka je sredstvo koje:
  - omogućava klijentu čuvanje podataka koji su njemu lično upućeni tako da mu budu lako dostupni za buduću upotrebu u periodu koji odgovara svrsi čuvanja tih podataka; i
  - omogućava neizmenjenu reprodukciju tako sačuvanih podataka;
- centralni depozitar hartija od vrednosti je pravno lice koje upravlja sistemom za saldiranje hartija od vrednosti, a na koji se primenjuju propisi EU kojima se uređuju centralni depozitari hartija od vrednosti;
- ponuda za zaključenje ugovora je izjava volje jednog člana ili učesnika upućena drugom članu ili učesniku u sistemu trgovanja o postojanju interesa za trgovanje, koja sadrži sve informacije potrebne za zaključenje ugovora o trgovanju;
- referentna vrednost je svaka stopa, indeks ili brojka dostupna javnosti ili objavljena koja se periodično ili redovno utvrđuje primenom formule na sledeće vrednosti ili na osnovu njih: vrednost jedne ili više vrsta osnovne imovine ili cena, uključujući i procenjene cene, stvarne ili procenjene kamatne stope ili druge vrednosti ili ankete, s obzirom na koju se utvrđuje iznos koji je potrebno platiti za neki finansijski instrument ili vrednost finansijskog instrumenta;
- ugovor o interoperabilnosti je ugovor između dve ili više CCP-a koji uključuje međusistemsko izvršenje transakcija;
- finansijska institucija treće države je subjekt sa sedištem u trećoj državi koji je ovlašćen, odnosno ima dozvolu u skladu sa pravom te treće države da vrši bilo koju od usluga ili aktivnosti navedenih u ovom zakonu, zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija, društava za osiguranje i reosiguranje, institucija kolektivnog investiranja u prenosive hartije od vrednosti, društava za upravljanje alternativnim investicionim fondovima i društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima (u smislu zakona koji uređuje dobrovoljne penzijske fondove i penzijske planove);
- finansijska institucija, u smislu Glave XII ovog zakona, je finansijska institucija definisana zakonom kojim se uređuje obavljanje delatnosti kreditnih institucija i

prudencijalni nadzor nad kreditnim institucijama, odnosno zakonom kojim se uređuju banke;

- fragmentacija likvidnosti je situacija u kojoj:
  - učesnici na mestu trgovanja ne mogu zaključiti transakciju sa jednim ili više učesnika na tom mestu trgovanja, zbog nepostojanja sporazuma o kliringu kojima svi učesnici imaju pristup; ili
  - član kliringa ili njegovi klijenti bi bili primorani da drže svoje pozicije u finansijskom instrumentu u više od jednog CCP-a, što ograničava mogućnost netiranja finansijskih izloženosti;
- kompresija portfolija je usluga smanjenja rizika pri kojoj dve ili više ugovornih strana u potpunosti ili delimično likvidiraju neke ili sve izvedene finansijske instrumente za koje predlažu uključenje u kompresiju portfolija i likvidirane finansijske instrumente zamenjuju drugim izvedenim finansijskim instrumentom, čija je ukupna nominalna vrednost niža od ukupne nominalne vrednosti likvidiranih izvedenih finansijskih instrumenata;
- zamena za fizičko sredstvo je razmena koja uključuje ugovor o izvedenom finansijskom instrumentu ili drugom finansijskom instrumentu, a koja je uslovljena istovremenim izvršenjem ekvivalentne količine osnovnog fizičkog sredstva;
- paketni nalog je nalog za koji je cena formulisana kao jedna jedinica:
  - za namene izvršavanja zamene za fizičko sredstvo; ili
  - za dva ili više finansijskih instrumenata radi izvršavanja paketne transakcije;
- paketna transakcija je:
  - zamena za fizičko sredstvo; ili
  - transakcija koja uključuje izvršenje dve ili više složenih transakcija finansijskim instrumentima i ispunjava sve navedene kriterijume: transakcija se izvršava između dve ili više ugovornih strana; svaki element transakcije povlači za sobom značajan ekonomski ili finansijski rizik povezan sa svim ostalim elementima; sprovođenje svakog elementa je istovremeno sa implementacijom svih ostalih elemenata i njima je takođe uslovljena;
- prihvaćene tržišne prakse su određene tržišne prakse koje Komisija prihvata u skladu sa članom 277 ovog ZTK;
- lice je fizičko ili pravno lice;
- roba je svaka roba zamenljive prirode koja može da se isporuči, uključujući metale i njihove rude i legure, poljoprivredne proizvode i izvore energije;
- promptni ugovor za robu je ugovor o prodaji robe kojom se trguje na spot tržištu, a koja se isporučuje odmah nakon što je izvršeno saldiranje transakcije, i ugovor o prodaji robe koja nije finansijski instrument, uključujući terminski ugovor koji se namiruje fizički;
- spot tržište je tržište robe na kome se roba prodaje za novac i odmah isporučuje nakon što je transakcija saldirana, te druga tržišta na kojima se ne trguje finansijskim instrumentima, kao što su terminska robno-berzanska tržišta;
- program otkupa je trgovanje sopstvenim akcijama javnog akcionarskog društva koje ispunjava uslove za sticanje sopstvenih akcija propisane zakonom kojim se uređuje poslovanje privrednih društava, u slučaju kada se sticanje vrši na regulisanom tržištu ili MTP, a ne putem ponude za otkup svim akcionarima;
- izdavalac je domaće ili strano pravno lice privatnog ili javnog prava, koje izdaje ili predlaže izdavanje finansijskih instrumenata, a ukoliko se radi o depozitnim potvrdama, izdavaocem se smatra lice koje izdaje hartije od vrednosti koje predstavljaju te depozitne potvrde;
- izdavalac je javno društvo ukoliko ispunjava bar jedan od sledećih uslova:

- uspešno je izvršio javnu ponudu hartija od vrednosti u skladu sa prospektom čije je objavljivanje odobrila Komisija,
- čije su hartije od vrednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu, odnosno MTP i OTP u Republici;

- izdavalac iz treće države je izdavalac sa sedištem u trećoj državi;
- nacionalni regulatorni organ za emisione jedinice je nacionalni regulator u skladu sa zakonom kojim se uređuje prodaja energetskih proizvoda na veliko;
- evidencije o prenosu podataka su evidencije definisane zakonom kojim se uređuje obrada podataka o ličnosti i zaštita privatnosti u sektoru elektronskih komunikacija;
- lice koje profesionalno dogovara ili izvršava transakcije je lice koje se profesionalno bavi primanjem i prenosom naloga za finansijske instrumente ili izvršenjem transakcija finansijskim instrumentima;
- sticanje vlasništva ispod kontrolnog praga znači sticanje hartija od vrednosti društva, koje ne rezultira zakonskom obavezom objavljivanja ponude za preuzimanje u odnosu na to društvo;
- učesnik na tržištu koji objavljuje informacije je lice obuhvaćeno kategorijama iz člana 275 st. 1 i 2 ovog ZTK, i koje obelodanjuje informacije u okviru istraživanja tržišta;
- informacije kojima se preporučuje ili predlaže strategija ulaganja su informacije koje je pripremio:
  - nezavisni analitičar, investiciono društvo, kreditna institucija, svako drugo lice čija se poslovna delatnost sastoji od pripreme preporuka ili fizičko lice koje za njih radi na osnovu ugovora o radu ili na neki drugi način, koje direktno ili indirektno daje određene preporuke za ulaganje u vezi sa finansijskim instrumentom, odnosno izdavaocem;
  - lice koje nije lice iz podtačke (1) ove tačke i koje direktno preporučuje određenu investicionu odluku o ulaganju u vezi sa finansijskim instrumentom;
- investiciona preporuka je istraživanje ili druga informacija namenjena javnosti u smislu Glave XII ovog ZTK kojom se izričito ili prećutno preporučuje ili predlaže strategija ulaganja u vezi sa jednim ili više finansijskih instrumenata, odnosno izdavalaca, uključujući svako mišljenje o trenutnoj ili budućoj vrednosti i ceni tih instrumenata namenjenih za distribuiranje ili javnosti;
- značajna distribucija je inicijalna ili sekundarna ponuda hartija od vrednosti koja se razlikuje od uobičajenog trgovanja kako u pogledu iznosa vrednosti ponuđenih hartija od vrednosti tako i u pogledu primenjene metode prodaje;
- stabilizacija je kupovina ili ponuda za kupovinu hartija od vrednosti ili transakcija ekvivalentnim povezanim instrumentima koju sprovodi kreditna institucija ili investiciono društvo u kontekstu značajne distribucije tih hartija od vrednosti isključivo za potrebe održavanja tržišne cene tih hartija od vrednosti tokom unapred određenog perioda zbog pritiska na prodaju tih hartija od vrednosti;
- javna ponuda hartija od vrednosti je svako obaveštenje dato u bilo kom obliku i putem bilo kog sredstva, a koje daje dovoljno podataka o uslovima ponude i o hartijama od vrednosti iz ponude tako da se investitoru omogući donošenje odluke o kupovini ili upisu ovih hartija od vrednosti, a javnom ponudom se smatra i ponuda i prodaja hartija od vrednosti preko posrednika na tržištu;
- kvalifikovani investitori su, u smislu Glave IV ovog ZTK, lica ili subjekti navedeni u članu 192 stav 1 tač. 1)–4) ovog zakona, i lica ili subjekti koji se na sopstveni zahtev, tretiraju kao profesionalni investitori u skladu sa članom 193 ovog ZTK, ili su priznati kao određeni profesionalni investitori u skladu sa članom 194 ovog ZTK, ukoliko nisu zaključili ugovor o statusu malog investitora u skladu sa članom 192 stav 5 ovog ZTK. Radi primene prve rečenice ove tačke, investiciona društva i kreditne institucije

će na zahtev izdavaoca saopštiti kategorizaciju svojih klijenata izdavaocu, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka;

- lice koje upućuje ponudu ili ponuđač je pravno ili fizičko lice koje upućuje javnu ponudu hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata;
- oglašavanje je, u smislu Glave IV ZTK, objava koja ima sledeće karakteristike:
  - povezana je sa određenom javnom ponudom hartija od vrednosti ili uključenjem hartija od vrednosti u trgovanje na regulisano tržište, i
  - cilj joj je izričito promovisanje mogućeg upisa ili sticanja hartija od vrednosti;
- propisani podaci, u smislu Glave IV ovog ZTK, su svi podaci koje izdavalac ili bilo koje drugo lice koje podnosi zahtev za uključivanje hartija od vrednosti na regulisano tržište bez saglasnosti izdavaoca, mora da obelodani javnosti u skladu sa ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- institucija za kolektivno investiranje koja nije zatvorenog tipa u smislu Glave III ZTK je investicioni fond koji ima sledeće karakteristike:
  - prikuplja kapital od brojnih investitora s namerom da ga ulaže u skladu s utvrđenom politikom ulaganja u korist tih investitora, i
  - njegove se jedinice, na zahtev imalaca, otkupljuju ili isplaćuju, posredno ili neposredno, iz njegove imovine;
- jedinice institucija kolektivnog investiranja, u smislu Glave IV ovog ZTK, su slobodno prenosivi dematerijalizovani finansijski instrumenti koje izdaje institucija kolektivnog investiranja, a na osnovu kojih imaoci jedinica stiču pravo na srazmerni obračunski udeo u ukupnoj neto imovini u toj instituciji kolektivnog investiranja;
- osnovni prospekt je prospekt koji je u skladu sa članom 42 ZTK i, po izboru izdavaoca, konačni uslovi ponude;
- period ponude je period tokom koga potencijalni investitori mogu kupiti ili upisati predmetne hartije od vrednosti;
- prodaja na kratko (engl. short selling) u vezi sa akcijom ili dužničkim instrumentom je svaka prodaja akcije ili dužničkog instrumenta koju prodavac u trenutku zaključivanja kupoprodajnog ugovora ne poseduje, uključujući prodaju gde prodavac akcije ili instrumente duga u trenutku zaključenja ugovora o prodaji pozajmljuje ili dogovara pozajmljivanje akcije ili dužničkog instrumenta za isporuku po saldiranju/poravnanju, što ne uključuje:
  - prodaju od strane jedne ili druge strane prema ugovoru o otkupu (u okviru repo ugovora), pri čemu se jedna strana obavezala da će prodati hartije od vrednosti po određenoj ceni, a druga strana se obavezala da će joj nazad prodati hartije od vrednosti na budući datum, po drugoj određenoj ceni;
  - prenos hartija od vrednosti na osnovu sporazuma o pozajmljivanju hartija od vrednosti; ili
  - zaključivanje standardizovanog terminskog ili drugog izvedenog ugovora kojim se dogovara da će se hartije od vrednosti prodati po određenoj ceni, na budući datum;
- kreditni derivat na osnovu nastupanja statusa neispunjavanja obaveza (engl. credit default swap, u daljem tekstu: CDS derivat) je vrsta kreditnog derivata kojim se pružalac kreditne zaštite obavezuje da će korisniku te zaštite izmiriti gubitak u slučaju neizmirenja obaveza dužnika ili nekog drugog ugovorenog kreditnog događaja, za šta mu korisnik kreditne zaštite plaća odgovarajuću naknadu;
- subjekt nadzora je fizičko ili pravno lice kojem je Komisija dala dozvolu za pružanje usluge ili obavljanje aktivnosti i svako drugo lice koje pruža usluge ili obavlja aktivnosti propisane ovim zakonom i ostalim zakonima za čiju primenu je nadležna Komisija;

- posrednik na tržištu je pravno lice koje u skladu sa Glavom X ZTK vrši prijem i prenos naloga i obavlja usluge investicionog savetovanja u vezi sa prenosivim hartijama od vrednosti i jedinicama institucija kolektivnog investiranja;
- finansijski posrednik je lice koje u skladu sa ovim zakonom distribuira hartije od vrednosti koje samo izdaje ili koje izdaje drugo lice;
- kliring je postupak obrade naloga za prenos u sistemu za saldiranje, uključujući utvrđivanje međusobnih obaveza kupca i prodavca finansijskih instrumenata, u skladu sa pravilima tog sistema koji može uključiti netiranje po osnovu tih naloga, u svrhu razmene finansijskih instrumenata i novca;
- saldiranje (poravnanje) je realizacija transakcije kroz završni prenos finansijskih instrumenata i/ili novčanih sredstava između kupca i prodavca, odnosno izmirenje obaveze prenosa finansijskih instrumenata/izmirenje novčane obaveze, odnosno namirenje potraživanja između učesnika u sistemu za saldiranje na osnovu naloga za prenos;
- rejting agencija je ovlašćeno pravno lice koje daje mišljenje o budućoj sposobnosti izdavaoca, odnosno dužnika da blagovremeno i u potpunosti izmiri svoje finansijske obaveze, a na osnovu unapred utvrđenog i jasno određenog sistema rangiranja;
- zakoniti imalac finansijskog instrumenta je lice iz člana 5 ovog zakona;
- akcionar je fizičko ili pravno lice koje posredno ili neposredno poseduje:
    - akcije izdavaoca u svoje ime i za svoj račun;
    - akcije izdavaoca u svoje ime, a za račun drugog fizičkog ili pravnog lica;
    - depozitne potvrde, pri čemu se lice koje poseduje te potvrde smatra akcionarem u odnosu na akcije predstavljene tim depozitnim potvrdama;
- stvarni, odnosno posredni vlasnik je lice koje i kada nije zakoniti imalac finansijskog instrumenta, a uživa prednosti vlasništva nad tim finansijskim instrumentom u celosti ili delimično, uključujući mogućnost uticanja na glasanje, raspolaganje finansijskim instrumentom ili uživanje ekonomskih prednosti vlasništva nad tim finansijskim instrumentom;
- ponavljajuće izdavanje hartija od vrednosti je izdavanje hartija od vrednosti u tranšama ili u najmanje dva izdavanja hartija od vrednosti iste vrste, odnosno klase u periodu od 12 meseci;
- program ponude je plan koji dopušta ponavljajuće izdavanje dužničkih hartija od vrednosti, uključujući i varante u bilo kojem obliku, slične vrste, odnosno klase, kroz određeni vremenski period;
- elektronska sredstva su sredstva elektronske opreme za obradu (uključujući digitalnu kompresiju), čuvanje i prenos podataka, koristeći žične, radio i optičke tehnologije ili druga elektromagnetna sredstva;
- pravne posledice osude su događaj ili okolnost u vezi sa pravnim ili fizičkim licem koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona, drugog zakona i akata donetih na osnovu tih zakona i koje se odnose na lice koje podnosi zahtev za dobijanje dozvole ili već ima dozvolu, odnosno saglasnost Komisije u skladu sa odredbama ovog zakona, a takvo lice je ili se na njega primenjuje:
    - pravnosnažno osuđivano za krivična dela protiv radnih odnosa, privrede, imovine, pravosuđa, pranja novca, finansiranje terorizma, javnog reda, pravnog saobraćaja i službene dužnosti ili za krivična dela utvrđena ovim zakonom;
    - u poslednjih deset godina učinilo težu povredu, odnosno ponavljanje povrede zakona kojim se uređuju hartije od vrednosti, preuzimanje akcionarskih društava, investicioni fondovi, dobrovoljni penzijski fondovi, zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma, zakona kojim se

reguliše poslovanje banaka, odnosno depozitara, društava za osiguranje, akata Komisije, regulisanog tržišta, odnosno MTP ili centralnog depozitara hartija od vrednosti, a koje se odnose na ili su za posledicu imale: neistinito objavljivanje informacija, odnosno objavljivanje informacija koje dovode u zabludu, ponašanje suprotno odredbama o zloupotrebama na tržištu iz Glave XII ovog zakona, povredu obaveze čuvanja poverljivih podataka, ugrožavanje interesa učesnika na finansijskom tržištu;

- u poslednjih deset godina počinilo težu povredu, odnosno ponavljanje povrede propisa iz podtačke (2) ove tačke, a koja se odnosi ili je za posledicu imala: prestanak obavljanja dužnosti člana uprave, direktora, zaposlenog ili licenciranog lica u centralnom depozitaru hartija od vrednosti, organizatoru tržišta, regulisanom tržištu ili MTP, investicionom društvu, ovlašćenoj banci, kreditnoj instituciji, društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje, društvu za upravljanje investicionim fondom, društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, kastodi banci, odnosno depozitaru,povlačenje saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu takvih lica;
- u poslednjih deset godina na lice je primenjena sankcija, odnosno mera prema zakonima ili podzakonskim aktima strane države, a koja predstavlja sličnu, odnosno uporedivu sankciju ili meru iz ove tačke;

- zajednički investicioni posao je investiciona usluga ili aktivnost iz člana 2, stava 1, tačke 2) podtač. (1), (2) i (4) ovog, ili dodatne usluge iz tačke 3) podtačka (1) istog stava koja se pruža ili obavlja za račun dva ili više lica ili na kojem dva ili više lica imaju prava koja se mogu ostvarivati putem potpisa jednog ili više tih lica;
- sistem za saldiranje hartija od vrednosti (u daljem tekstu: sistem za saldiranje) označava sistem koji ima najmanje tri učesnika, ne računajući organizatora tog sistema, posrednika za saldiranje, CCP, klirinšku kuću i indirektnog učesnika, koji ima zajednička pravila i standardizovane procedure za netiranje, sa ili bez CCP-a ili pravila o izvršavanju naloga za prenos između učesnika; Zaključenjem sporazuma o povezivanju sistema za saldiranje ne uspostavlja se novi sistem za saldiranje;
- posrednik za saldiranje je pravno lice koje institucijama i/ili CCP-u, koji učestvuju u sistemu za saldiranje, otvara, vodi i gasi račune za saldiranje preko kojih se saldiraju nalozi za prenos u sistemu i, u zavisnosti od slučaja, može im, ako je za to zakonom ovlašćen, odobriti kredit radi saldiranja;
- klirinška kuća je pravno lice koje je odgovorno za obračun neto pozicija (jedna neto obaveza ili jedno neto potraživanje) institucija, CCP-a i/ili posrednika za saldiranje, koje su rezultat netiranja;
- učesnik, u smislu Glave XIII ZTK, je institucija, CCP, posrednik za saldiranje, klirinška kuća, organizator sistema ili klirinški član CCP-a koji ima odobrenje za rad;
- institucija, u smislu Glave XIII ZTK, je:
  - Narodna banka Srbije,
  - banka, odnosno kreditna institucija,
  - investiciono društvo,
  - Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, organ javne vlasti, kao i privredno društvo i drugo pravno lice čiji je osnivač i za čije obaveze jemči Republika, država članica EU, treća država, kao i organ javne vlasti u tim državama, uključujući javnopravno telo i drugo pravno lice čiji je osnivač i za čije obaveze jemči država,
  - kreditna institucija i investiciono društvo u smislu propisa EU nad čijim poslovanjem vrši nadzor nadležni organ, kao i institucija sa sličnim položajem u trećoj državi, koja učestvuje u sistemu za saldiranje i koja je odgovorna za

izvršavanje finansijskih obaveza po osnovu naloga za prenos u tom sistemu u skladu sa pravilima tog sistema;

- indirektni učesnik, u smislu Glave XIII ovog zakona, označava instituciju, CCP, posrednika za saldiranje, klirinšku kuću ili organizatora sistema za saldiranje koji je u ugovornom odnosu sa učesnikom koji izvršava naloge za prenos, što indirektnom učesniku omogućava da prosleđuje naloge za prenos kroz sistem za saldiranje, pod uslovom da je poznat organizatoru tog sistema;
- nalog za prenos je:
  - svaki nalog učesnika da se primaocu stavi na raspolaganje određen iznos novčanih sredstava knjiženjem na obračunskim računima CRHOV-a ili svaki nalog koji dovodi do preuzimanja ili ispunjavanja obaveze plaćanja prema pravilima sistema za saldiranje;
  - nalog učesnika za prenos finansijskih instrumenata ili prava na finansijskim instrumentima knjiženjem u odgovarajućem registru;
- stečajni postupak je svaka zajednička mera utvrđena zakonom kojim se uređuje stečaj, s ciljem likvidacije učesnika ili kolektivnog namirenja poverilaca, akcionara ili drugih članova društva iz imovine učesnika, ili njegove reorganizacije, pri čemu takva mera dovodi do zabrane, obustavljanja ili ograničenja raspolaganja finansijskim instrumentima i/ili raspolaganja sredstvima s računa (plaćanja);
- mere reorganizacije označavaju mere koje sudski ili drugi nadležni organ primenjuje radi očuvanja ili poboljšanja finansijskog stanja dužnika, ako te mere utiču na stečena prava trećih lica, posebno mere koje se odnose na zabranu, obustavu ili ograničenje plaćanja, izvršenje obaveza ili smanjenje potraživanja;
- netiranje je postupak pretvaranja potraživanja i obaveza na osnovu naloga za prenos koje jedan ili više učesnika u sistemu za saldiranje dostavljaju ili primaju od jednog ili više učesnika u tom sistemu, što dovodi do toga da se potražuje jedno neto potraživanje ili duguje jedna neto obaveza pojedinačnog učesnika u sistemu za saldiranje;
- račun za saldiranje je račun kod centralne banke, posrednika za saldiranje ili CCP-a koji se koristi za držanje novčanih sredstava ili hartija od vrednosti i za saldiranje transakcija između učesnika u sistemu za saldiranje;
- sredstva obezbeđenja, u smislu Glave XIII ZTK, su novčana sredstva, finansijski instrumenti i kreditna potraživanja u smislu zakona kojim se uređuje finansijsko obezbeđenje, ustanovljena radi ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza po osnovu naloga za prenos u sistemu za saldiranje;
- Poslovni dan, u smislu Glave XIII ZTK, jeste dan koji, u skladu s pravilima sistema za saldiranje, pokriva dnevna i noćna saldiranja i obuhvata sve događaje u toku poslovnog ciklusa tog sistema i ne mora se nužno odnositi na kalendarski dan;
- povezani sistemi, u smislu Glave XIII ZTK, označavaju dva ili više sistema za saldiranje čiji su organizatori međusobno zaključili sporazum koji se odnosi na izvršenje naloga za prenos između tih sistema za saldiranje;
- organizator sistema za saldiranje, u smislu Glave XIII ZTK, je pravno lice koje upravlja radom sistema za saldiranje, u skladu s pravilima rada tog sistema, i koje je odgovorno za rad tog sistema. Organizator sistema može da deluje i kao posrednik za saldiranje, CCP ili klirinška kuća;
- dematerijalizovani oblik je činjenica da finansijski instrumenti postoje samo kao zapisi u elektronskom obliku;
- nesposobnost izmirivanja obaveza učesnika, u smislu Glave XIII ZTK, je situacija u kojoj je protiv učesnika pokrenut/otvoren stečajni postupak, odnosno, ukoliko je učesnik kreditna institucija, kada je doneto rešenje o oduzimanju dozvole, odnosno

akt nadležnog organa kojim se pokreće/otvara stečajni postupak ili preduzimaju druge mere u skladu sa zakonom koje su usmerene ka prestanku ili reorganizaciji tog lica i dovode do zabrane raspolaganja sredstvima s računa;

- isporuka sa plaćanjem (eng: Delivery versus Payment, u daljem tekstu: DVP) je mehanizam saldiranja hartija od vrednosti koji povezuje prenos hartija od vrednosti sa prenosom novčanih sredstava, tako da se isporuka hartija od vrednosti izvršava istovremeno sa odgovarajućim prenosom novčanih sredstava;
- nezavisni član odbora je član odbora koji nije u poslovnom, porodičnom ili drugom odnosu koji izaziva sukob interesa sa konkretnim CCP-om ili njenim kontrolnim akcionarima, njenom upravom ili članovima kliringa i koji nije bio u takvom odnosu u periodu od pet godina pre njegovog članstva u odboru;
- privredni subjekt (engl. undertaking) je subjekat koji se bavi ekonomskom delatnošću, odnosno delatnošću koja se sastoji od nuđenja robe ili usluga na tržištu, bez obzira na njegov pravni status i način na koji se finansira;
- uzbunjivač je fizičko lice koje prijavi stvarne ili potencijalne povrede zakona za čiju primenu je nadležna Komisija za koje je saznalo u vezi sa svojim radnim angažovanjem.

Finansijski instrumenti

Član 5

U slučaju da Društvo kreira finansijske instrumente za prodaju klijentima mora da održava, upravlja i preispituje postupak odobrenja svakog takvog finansijskog instrumenta i izvršava značajna prilagođavanja finansijskih instrumenata pre stavljanja na tržište ili distribucije klijentima.
Redovno se vrši preispitivanje finansijskih instrumenata koji se nude klijentima ili se stavljaju na tržište, a Društvo je u obavezi da distributerima istih stavi sve neophodne informacije o finansijskom instrumentu i procesu odobrenja proizvoda, uključujući i identifikovano ciljno tržište finansijskih proizvoda.

Član 6

U slučaju da Društvo nudi ili preporučuje finansijske instrumente koje ne proizvodi preduzima sve neophodne radnje kako bi se ispunili uslovi iz prethodnog člana i na najbolji način razumelo sve u vezi karakteristika finansijskog instrumenta i kako bi se identifikovalo ciljno tržište.

Kategorizacija klijenata i sklapanje ugovora

Član 7

Klijent je svako pravno ili fizičko lice kome investiciono društvo pruža investicione, odnosno dodatne usluge.

U skladu sa relevantnim propisima Društvo je dužno da, pre pružanja usluga, klijenta razvrsta u određenu kategoriju za pojedinu ili sve usluge koje će mu pružiti, a uzimajući u obzir njegovo znanje, iskustvo, finansijsku poziciju i investicione ciljeve.

Društvo je dužno da izradi, usvoji, te da se pridržava svojih internih akata, pisanih pravila i procedura u vezi sa kategorizacijom klijenata.

Član 8

Pravilnikom o razvrstavanju klijenata Društvo detaljnije uređuje uslove razvrstavanja klijenata u kategorije klijenata, način pružanja usluga pojedinim kategorijama klijenata, stepen zaštite svake kategorije klijenata, obaveštavanje klijenata, proceduru promene kategorije i ostala pitanja u skladu sa relevantnim propisima.

Član 9

Prilikom sklapanja ugovora sa novim klijentom zaposleni u Društvu je dužan da putem trajnog medija obavesti klijenta u koju kategoriju je razvrstan, nivou zaštite interesa koja će mu biti pružena, mogućnosti da zatraži razvrstavanje u drugu kategoriju klijenta, kao i o svim promenama nivoa zaštite koje proizilaze iz takve odluke.

Profesionalni investitor je klijent koji poseduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnu procenu povezanih rizika.

Mali investitor je klijent koji ne spada u kategoriju profesionalnog investitora.

Član 10

Profesionalni investitor može zahtevati od Društva promenu kategorije klijenata podnošenjem pisanog zahteva Društvu. U slučaju da klijent podnese prethodno spomenuti zahtev, Društvo i klijent zaključuju aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi kojih klijent ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor.

Profesionalni investitor dužan je da Društvo obavesti o svim činjenicama koje bi mogle da utiču na kategorizaciju klijenta kod Društva.

Član 11

Mali investitor ima pravo da zatraži da bude tretiran kao profesionalni investitor i to može tražiti pisanim putem od Društva. Ovaj zahtev podrazumeva da će klijent imati niži nivo zaštite u odnosu na sve usluge, transakcije odnosno finansijske instrumente ili na pojedine usluge, transakcije odnosno finansijski instrumente.

Kada klijent uputi zahtev iz stava 1 ovog člana Društvu, Društvo je dužno da:

- Nedvosmisleno i pisanim putem upozori klijenta o smanjenju zaštite njegovih interesa i gubitku prava na obeštećenje iz Fonda za zaštitu investitora
- Proceni da li je klijent poseduje dovoljno znanja i iskustva za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj proceni rizika u vezi sa ulaganjima.

- Društvo sa klijentom u ovom slučaju zaključuje aneks ugovora kojim će biti precizirane usluge, transakcije, odnosno finansijski instrumenti u vezi kojih klijent ne želi da bude tretiran kao profesionalni investitor.

Klijent koji je definisan u ovom članu i koji je zatražio promenu kategorije, dužan je potpisati izjavu da je svestan i upoznat o posledicama gubitka nivoa zaštite.

Član 12

Ukoliko investiciono društvo ustanovi da neki klijent više ne pripada početno utvrđenoj kategoriji profesionalnog investitora dužno je da preduzme odgovarajuće mere.

Mere su definisane Pravilnikom o razvrstavanju klijenta koji je sastavni deo ovih Pravila.

Član 13

Sve informacije, uključujući marketinške, odnosno reklamne koje Društvo upućuje malim ili profesionalnim investitorima, tako i potencijalnim klijentima ili ih distribuira na takav način da će ih primiti postojeći ili potencijalni klijenti moraju biti istinite, jasne i da ne dovode u zabludu. Marketinški, odnosno reklamni materijal mora biti jasno i nedvosmisleno označen kao takav.

Član 14

Društvo neće klijentima i potencijalnim klijentima upućivati informacije kojima se porede investicione ili dodatne usluge, osim ukoliko:

- je poređenje smisleno i prikazano na nepristrastan i uravnotežen način;
- su navedeni izvori informacija koji su korišćeni za poređenje;
- su navedene sve ključne činjenice i pretpostavke koje su korišćenje za poređenje.

Član 15

Društvo je u obavezi da klijentima i potencijalnim klijentima pre potpisivanja ugovora omogući uvid u Pravila i procedure poslovanja sa pratećim aktima i Pravilnik o tarifi.

Gore spomenute akte Društvo je u obavezi da omogući na uvid klijentima i potencijalnim klijentima:

- u poslovnim prostorijama u kojima se obavlja rad sa klijentima
- na internet stranici Društva.

Član 16

Društvo je u obavezi da pre zaključenja ugovora sa klijentom, odnosno pružanja usluga malom klijentu ili potencijalnom klijentu, putem internet stranice Društva, odnosno trajnog nosača podataka pruži sledeće informacije:

- informacije o Društvu i uslugama koje Društvo pruža;
- finansijskim instrumentima kojima se može trgovati posredstvom Društva kao i odgovarajuće smernice, odnosno upozorenja u vezi sa rizikom ulaganja u iste;
- zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata
- troškovima i naknadama

Potencijalni klijent pre popunjavanja obrasca „Upitnik za kategorizaciju klijenta“ tretira se kao mali investitor te se njemu pružaju gorenavedene informacije iz ovog člana.

Član 17

Društvo je dužno da pre zaključenja ugovora sa klijentom, odnosno pre uspostavljanja poslovnog odnosa upozna klijenta sa informacijama preciziranim u aktu „Informacije koje se dostavljaju klijentima i potencijalnim klijentima“ koje sadrže najmanje:

- poslovno ime i sedište Društva, kao i sve druge podatke koji obezbeđuju efikasnu komunikaciju sa investicionim društvom;
- broj i datum rešenja o datumu dozvole za rad Društva, kao i naziv i kontakt adresu nadležnog organa koji je izdao tu dozvolu
- moguće načine i jezika komuniciranja između Društva i klijenta, uključujući i načine davanja i prijema naloga, kao i davanja dokumenata i drugih informacija od strane Društva
- obim, učestalost i periode izveštavanja klijenata o uslugama koje je Društvo pružilo klijentu u skladu sa članom 181, stav 2 ZTK
- kratak opis načina zaštite instrumenata, odnosno sredstava, uključujući opšte podatke o Fondu za zaštitu investitora
- kratak opis politike upravljanja sukobom interesa

Član 18

Društvo je obavezno da klijentima i potencijalnim klijentima blagovremeno pre pružanja investicionih i pomoćnih usluga stavi na uvid uopšteni opis prirode finansijskih instrumenata i njihovih rizika, uzimajući u obzir posebno kategorizaciju klijenata kao malog investitora, profesionalnog investitora ili određenog profesionalnog investitora.

Opis mora da objasni prirodu specifične vrste predmetnog instrumenta, funkcionisanje i uspešnost finansijskog instrumenta u različitim tržišnim uslovima, uključujući pozitivne i negativne uslove kao i rizike koji su posebni za tu specifičnu vrstu instrumenta na jasan i nedvosmislen način.

Opis iz stava 1 ovog člana po pravilu sadrži sadrži:

- rizike povezane sa određenom vrstom finansijskog instrumenta, uključujući pojašnjenje finansijskog leveridža i njegovih efekata, kao i rizika gubitka cele investicije uključujući rizike povezane sa insolventnošću izdavaoca ili povezanim događajima, na primer rizikom solventnosti;
- volatilnost cene finansijskog instrumenta, kao i svako ograničenje na postojećim tržištima za takve instrumente;
- pojašnjenje da bi transakcija određenim finansijskim instrumentom, pored troškova sticanja samog instrumenta, mogla da uključuje i dodatne finansijske i druge troškove, uključujući i potencijalne obaveze
- svaki uslov koji proizilazi iz zajma na osnovu kojeg je instrument kupljen ili slične obaveze primenjive na pojedine vrste instrumenata (sve marginske ili slične zahteve)

Društvo je dužno da prilikom pružanja informacija o finansijskom instrumentu:

- koji je predmet javne ponude koja je u toku i za koji je izdat prospekt – malog klijenta i potencijalnog malog klijenta upozna sa načinom na koji je prospekt dostupan blagovremeno pre pružanja investicionih ili pomoćnih usluga klijentima ili potencijalnim klijentima;
- koji uključuje jemstvo trećeg lica ili kapitalnu zaštitu – klijentu i potencijalnom klijentu pruži dovoljno podataka o oblasti primene i vrsti takvog jemstva ili kapitalne zaštite. Kada jemstvo pruža treće lice, informacije o jemstvu moraju obuhvatati dovoljno podataka o jemcu i jemstvu kako bi se omogućilo klijentu ili potencijalnom klijentu da izvrši objektivnu procenu jemstva;
- koji se sastoji od dva ili više različitih instrumenata ili usluga – klijentu i potencijalnom klijentu pruži odgovarajući opis pravne prirode finansijskog instrumenta, pojedinačnih komponenti takvog instrumenta i načina na koji međusobni uticaj komponenti utiče na rizike ulaganja.

Sve definisano ovim članom biće dostupno klijentima i potencijalnim klijentima na internet stranici Društva.

Član 19

Ukoliko je Društvo ovlašćeno da drži finansijske instrumente ili novčana sredstva klijenta, je dužno da pruži, po pravilu, sledeće informacije:

- da se novčana sredstva ili finansijski instrumenti mogu držati kod trećeg lica u ime investicionog društva i o obavezama investicionog društva u vezi sa postupanjem ili propustima trećeg lica, kao i o posledicama po klijenta u slučaju nesolventnosti trećeg lica;
- kada treće lice vodi finansijske instrumente na zbirnom računu, kao i upozorenje o rizicima koji iz toga proizlaze;
- da finansijske instrumente klijenta koje drži treće lice nije moguće razlikovati od vlastitih finansijskih instrumenata navedenog trećeg lica ili investicionog društva, uz isticanje upozorenja o rizicima koji iz toga proizlaze;
- obaveštenje u slučaju kada računi koji sadrže finansijske instrumente ili novčana sredstva klijenta ili potencijalnog klijenta, jesu ili će biti u nadležnosti zakonodavstva strane države, te naznačiti da se prava klijenta ili potencijalnog klijenta u vezi sa navedenim finansijskim instrumentima ili sredstvima mogu shodno tome razlikovati;
- obaveštenje o postojanju i uslovima eventualnog prava na otkup, založnog prava ili prava prebijanja koje društvo ili depozitar ima ili bi mogao da ima na finansijskim instrumentima ili sredstvima klijenta;
- pre zaključivanja transakcija kojima se finansiraju hartije od vrednosti, a koje se odnose na finansijske instrumente koje investiciono društvo drži za račun malog klijenta ili pre nego što se na drugi način koriste takvi finansijski instrumenti, investiciono društvo je dužno da blagovremeno, pre korišćenja navedenih instrumenata, malom klijentu pisanim putem dostavi jasne, potpune i tačne podatke o obavezama i odgovornostima investicionog društva u pogledu korišćenja navedenih finansijskih instrumenata, uključujući uslove za njihovo vraćanje klijentu kao i o rizicima koje oni uključuju.

Profesionalnim klijentima Društvo je u obavezi da pruži informacije iz stava 1, tačke 5 i 6 ovog člana.

Član 20

Društvo je u obavezi pre potpisivanja ugovora da blagovremeno dostavi klijentu ili potencijalnom klijentu sledeće informacije:

- Uslove bilo kog takvog ugovora
- Relevantne informacije koje se odnose na taj ugovor i/ili na te investicione ili dodatne usluge.

Informacije iz stava 1 tačke 2 ovog člana moraju biti dostavljene na trajnom nosaču podataka ili putem internet stranice pod uslovom da su ispunjeni sledeći uslovi

- Mora biti primereno s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Društva i klijenata
- Klijent mora izričito pristati na pružanje informacija u ovom obliku
- Klijent se mora obavestiti o adresi internet stranice kao i lokaciji na internet stranici gde se može pristupiti informacijama
- Informacije se moraju ažurirati
- Informacije moraju biti trajno dostupne na internet stranici tokom vremenskog perioda koje klijentu može opravdano biti potrebno da ih pretraži.

Pružanje informacija pomoću elektronskih komunikacija smatra se primerenim s obzirom na kontekst u kojem se odvija ili će se odvijati poslovanje između Društva i klijenta.
Dostavljanje e-adrese od strane klijenta smatra se dovoljnim za komunikaciju na ovako definisani način.

Procena podobnosti i primerenosti

Član 21

Društvo je dužno da od klijenta ili potencijalnog klijenta zatraži potrebne podatke o njegovom iskustvu iz investicione oblasti u pogledu određenih finansijskih instrumenata ili usluge koje se nudi ili je klijent traži. Ovo je neophodno kako bi se moglo proceniti da li je određena investiciona usluga ili finansijski instrument pogodan za klijenta.

U slučaju da Društvo smatra, a na osnovu podataka dobijenih u skladu sa prethodnim stavom ovog člana, da neki od finansijskih proizvoda ili usluga nije primeren za klijenta ili potencijalnog klijenta dužno ga je upozoriti o tome. Upozorenje može biti u standardnoj formi.

U slučaju da klijent ili potencijalni klijent odluči da ne pruži informacije iz stava 1 ovog člana ili kada ne pruži dovoljno informacija o svom znanju i iskustvu Društvo je dužno da upozori klijenta ili potencijalnog klijenta da ne može utvrditi da li su određeni proizvod ili usluga podobni za njega, a upozorenje se može dostaviti u standardnoj formi.

Društvo može klijentima pružati investicione usluge koje se sastoje samo iz izvršenja ili prijema i prenosa naloga klijenata sa ili bez dodatnih usluga, izuzev odobravanja kredita ili zajmova iz člana 2, stava 1 tačka 3 ZTK koji se ne sastoje od postojećih kreditnih limita zajmova, tekućih računa i prekoračenja po računima klijenata, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. navedene usluge se odnose na jedan od sledećih finansijskih instrumenata:
   - akcije uključene u trgovanje na regulisanom tržištu ili ekvivalentnom tržištu u trećoj državi, a u skladu sa odlukom Komisije za hartije od vrednosti na osnovu člana 180 stava 7 ZTK ili MTP-u, ako se radi o akcijama društava, koje nisu ni akcije u alternativnim investicionim fondovima, ni akcije u koje je ugrađen izveden finansijski instrument;
   - obveznice ili drugi oblici sekjuritizovanog duga uključeni u trgovanje na regulisanom tržištu ili na ekvivalentnom tržištu treće države ili na MTP-u, izuzev onih u koje je ugrađen izveden finansijski instrument ili koji su strukturirani na način da klijentu otežava razumevanje rizika;
   - instrumente tržišta novca, izuzev onih u koje je ugrađen izveden finansijski instrument ili koji su strukturirani na način da klijentu otežava razumevanje rizika;
   - akcije ili jedinice u UCITS fondu, isključujući strukturirane UCITS fondove, u skladu sa zakonom koji uređuje otvorene investicione fondove sa javnom ponudom;
   - strukturirani depoziti, isključujući one koji su strukturirani na način koji klijentu otežava razumevanje rizika prinosa ili troškova prevremenog izlaska iz proizvoda;
   - druge nekompleksne finansijske instrumente, u svrhe ovog stava.

2. usluga je pružena na inicijativu klijenta ili potencijalnog klijenta;
3. klijent ili potencijalni klijent je bio jasno obavešten da, tokom pružanja određene usluge, investiciono društvo nema obavezu da procenjuje podobnost pruženog ili ponuđenog finansijskog instrumenta ili usluge, te da stoga klijent ne uživa pravo zaštite iz relevantnih pravila poslovanja. Ovo upozorenje se može davati u standardizovanoj formi;
4. investiciono društvo ispunjava obaveze iz člana 176 ZTK.

Član 22

Društvo je u obavezi da klijente i potencijalne klijente jasno i nedvosmisleno obaveštava da se primerenost procenjuje kako bi Društvo moglo da postupa u najboljem interesu klijenta, a sve u skladu sa članom 180 ZTK.

Procena primerenosti i izveštaji o primerenosti preciznije su definisani posebnim pravilnikom: Pravilnik o kategorizaciji klijenata.

Član 23

Društvo sa klijentom zaključuje pisani ugovor o pružanju investicionih i dodatnih usluga koji sadrži:

- prava i obaveze ugovornih strana, pri čemu ista mogu biti utvrđena pozivanjem na druga dokumenta koja su dostupna klijentu;
- ostale uslove pod kojima Društvo pruža usluge klijentu;
- izjavu klijenta da je upoznat sa sadržajem pravila poslovanja i Pravilnikom o tarifi.

Pored ugovora Društvo može sa Klijentom potpisati i druge dokumente, dostaviti pisana obaveštenja i informacije koji će regulisati ili precizirati prava i obaveze ugovornih strana kao i druge uslove pod kojima Društvo pruža usluge Klijentu.

Ukoliko Društvo ugovor zaključuje komunikacijom na daljinu, što sprečava prethodno podnošenje izjave o podobnosti, Društvo može dati pisanu izjavu o podobnosti na trajnom nosaču podataka odmah nakon što se klijent obaveže ugovorom, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- klijent se saglasio da će primiti izjavu o podobnosti bez nepotrebnog odlaganja, nakon izvršenja transakcije; i
- investiciono društvo je dalo klijentu izbor odlaganja transakcije kako bi unapred primio izjavu o podobnosti.

Prijem, prenos i izvršenje naloga

Član 24

Društvo na osnovu ZTK član 186-189 i Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga članovi 41-49 donosi poseban akt koji preciznije definiše sva pitanja u vezi prijema, prenosa i izvršenja naloga i sastavni je deo ovog akta.

Aktom Politika izvršenja naloga, koji predstavlja sastavni deo ovog akta definiše se sledeće:

- Kriterijumi najpovoljnijeg izvršenja naloga;
- Dužnost Društva da izvrši nalog po najpovoljnijim uslovima;
- Pravila u vezi postupanja sa nalozima klijenata;
- Procedura za odbijanje izvršenja naloga;
- Potvrda o izvršenju naloga.

Član 25

Društvo je dužno da, nakon izvršenja naloga za račun klijenta, putem trajnog medija:

- Automatski izveštava o izvršenju naloga ukoliko su dati putem trgovačke platforme;
- Obaveštava putem elektronske pošte o izvršenju naloga usled nemogućnosti Klijenta da pristupi trgovačkoj platformi.
- Obaveštava putem elektronske pošte u svim drugim slučajevima u skladu sa ZTK i podzakonskim aktima.

Član 26

Ukoliko klijent zahteva od Društva vanrednu dostavu obaveštenja, ili eventualnu izradu i dostavu posebnih izveštaja, Društvo će postupiti po zahtevu klijenta i nakon toga obračunati naknadu u skladu sa važećim Pravilnikom o tarifi.

Vrste, vođenje i čuvanje evidencija

Član 27

Društvo je u obavezi da vodi sledeće evidencije:

- Evidenciju o zaključenim ugovorima sa klijentima;
- Evidenciju o pruženim informacijama klijentima, a naročito o troškovima i naknadama;
- Evidenciju o primerenosti i podobnosti;
- Evidenciju o nalozima klijenata – Knjiga naloga;
- Evidenciju o komunikaciji sa klijentima;
- Evidenciju o poverenim poslovima;
- Evidenciju o marketinškim sadržajima;
- Evidenciju ličnih transakcija;
- Evidenciju o uočenim aktivnostima koje mogu predstavljati zloupotrebe na tržištu;
- Evidenciju pritužbi klijenata i rešavanja po pritužbama.

Član 28

Evidencija o zaključenim ugovorima sa klijentima sadrži:

- Podatke o identifikaciji klijenta;
- Identifikacioni broj i datum zaključenog ugovora;
- Oznaku usluga koje se mogu pružiti klijentu;
- Druge podatke od značaja za izvršenje ugovornih obaveza.

Član 29

Društvo je u obavezi da vodi knjigu naloga i to u elektronskom obliku, na način koji sprečava naknadnu izmenu podataka.

Knjiga naloga mora da sadrži sledeće:

- ime i prezime/poslovno ime ili druga oznaka klijenta;
- ime i prezime/poslovno ime ili oznaka lica koja zastupaju klijenta;
- redni broj naloga;
- datum i tačno vreme prijema naloga, izmene i opoziva naloga;
- identifikacionu oznaku finansijskog instrumenta;
- cenu finansijskog instrumenta i oznaku valute u kojoj je izražena cena;
- količinu finansijskog instrumenta;
- kupovnu, odnosno prodajnu oznaku;
- prirodu naloga ukoliko se ne radi o prodajnom ili kupovnom nalogu;
- vrstu naloga;
- status naloga;
- sve ostale pojedinosti, uslovi i uputstva u vezi sa izvršenjem naloga.

Ukoliko Društvo prenosi naloge na izvršenje drugom investicionom društvu, knjiga naloga sadrži i:

- ime i prezime/poslovno ime ili drugu oznaku klijenta;
- poslovno ime ili drugu oznaku investicionog društva kojem je nalog prenet;
- datum i tačno vreme prenosa naloga, odnosno izmene naloga;
- uslove prenosa naloga.

Član 30

Društvo je dužno da evidencije o klijentima, pruženim uslugama i naplaćenim naknadama ili troškovima čuvana najmanje 7 godina na taj način da podaci iz ovih evidencija budu na raspolaganju po zahtevu Komisije budu dostupni, čitljivi i po hronološkom redosledu.

Evidencija iz člana 169 ZTK, stav 1 čuva se na mediju koji omogućava skladištenje informacija i da je dostupno Komisiji za buduće korišćenje u obliku i na način da ispunjavaju sledeće uslove:

- Komisija može brzo pristupiti informacijama i rekonstruisati svaku ključnu fazu obrade svake transakcije;
- moguće je jednostavno utvrditi sve ispravke ili druge izmene, kao i sadržaj evidencije pre tih ispravaka ili izmena;
- nije moguća manipulacija ili preinačenje evidencije na bilo koji drugi način;
- dopušteno je informatičko ili bilo koje drugo efikasno korišćenje kada zbog obima i prirode podataka nije moguće jednostavno sprovesti analizu podataka; i
- mere društva u skladu su sa zahtevima za vođenje evidencije nezavisno o tehnologiji koja se koristi.

Društvo je dužno da na zahtev klijenta omogući uvid u njegovu evidenciju komunikacije.

Zaštita finansijskih instrumenata

Član 30a

Novčana sredstva i finansijski instrumenti klijenata nisu u vlasništvu Društva, niti čine deo imovine društva, ne ulaze u likvidacionu ili stečajnu masu Društva i ne mogu biti predmet naplate u vezi sa bilo kojim potraživanjima prema Društvu.

Novčana sredstva namenjena kupovini inostranih finasijskih instrumenata ili od njihove prodaje, kao i sami inostrani finansijski instrumenti se drže na odgovarajućim računima kod trećih lica u inostranstvu sa kojima Društvo ima potpisane ugovore o poslovnoj saradnji.

Član 31

Društvo je dužno kada drži finansijske instrumente klijenata da preduzima odgovarajuće mere kako bi:

- Zaštitilo vlasnička prava klijenata, naročito u slučaju nesolventnosti Društva,
- Sprečilo upotrebu finansijskih instrumenata klijenata za svoj račun

Finansijski instrumenti i novčana sredstva ne ulaze u imovinu, stečajnu ili likvidacionu masu Društva, niti mogu biti predmet izvršenja ili prinudne naplate koji se sprovode nad Društvom.

Član 32

Društvo je dužno da vodi evidenciju o zaštiti finansijskih instrumenata i novčanih sredstava klijenata.

Društvo je dužno da ispuni sledeće zahteve:

- Voditi evidencije i račune koji omogućuju da u svakom trenutku i bez odlaganja mogu razlikovati imovinu koja se drži za jednog klijenta od imovine koja se drži za drugog klijenta i od svoje vlastite imovine
- Održavati evidencije i račune tako da se obezbedi njihova tačnost, a posebno one koje se odnose na finansijske instrumente i novčana sredstva koja se drže za klijente i to na način da se evidencije i računi mogu upotrebiti za potrebe revizije
- Redovno sprovoditi usklađivanja između svojih internih računa i evidencija, kao i računa i evidencija bilo kojih trećih lica koji drže tu imovinu
- Preduzeti sve potrebne mere kako bi se obezbedilo da svi finansijski instrumenti klijenata koji su deponovani kod trećih lica jasno razlikuju od finansijskih instrumenata koji pripadaju investicionom društvu i od finansijskih instrumenata koji pripadaju trećem licu
- Preduzeti potrebne mere kako bi se obezbedilo da se novčana sredstva klijenata koja su u skladu sa članom 66 Pravilnika o pravilima postupanja investicionog društva prilikom pružanja usluga, drže na računu ili računima koji se jasno razlikuju od svih računa na kojima se drže novčana sredstva koja pripadaju Društvu
- Uvesti odgovarajuću organizacionu strukturu kako bi se rizik gubitka ili smanjenja imovine klijenata ili prava u vezi sa tom imovinom, nastao kao rezultat zloupotrebe imovine, prevare, loše administracije, neprimerenog vođenja evidencija ili nemara, sveo na najmanju moguću meru.

Član 33

Pri izboru inostranog depozitara, kao i depozitara u zemlji odnosno poslovnog partnera na čijim će računima držati finansijske instrumente i novčana sredstva svojih klijenata, ispostalvjati i realizovati naloge klijenata Društvo je dužno da vodi računa:

- stručnosti i tržišnom ugledu depozitara;
- da depozitar, odnosno poslovni partner, podleže propisima koji u toj državi, odnosno Republici Srbiji, regulišu čuvanje finansijskih instrumenta za račun drugog lica;
- da periodično preispituje izbor depozitara i dogovorene aranžmane za držanje i čuvanje finansijskih instrumenata klijenta.
- Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, investiciono društvo može da deponuje finansijske instrumente klijenta kod depozitara u zemlji u kojoj držanje i čuvanje

finansijskih instrumenata za račun drugog lica nisu posebno regulisani, samo ukoliko je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- priroda finansijskog instrumenta ili investicione usluge povezane sa navedenim instrumentom zahtevaju deponovanje kod depozitara u toj državi;
- profesionalni klijent pisanim putem zahteva od investicionog društva deponovanje svojih finansijskih instrumenata kod depozitara u toj državi.

Član 34

Društvo ne sme sklapati ugovore o transakcijama finansiranja hartija od vrednosti za finansijske instrumente koje drže za račun klijenata ili da se na drugi način koriste takvim finansijskim instrumentima za vlastiti račun ili za račun bilo kog drugog lica ili klijenta Društva, osim ako nisu ispunjeni sledeći uslovi:

- Klijent je dao izričitu prethodnu saglasnost za korišćenje finansijskih instrumenata po tačno određenim uslovima, što potvrđuje svojim potpisom ili nekim drugim istovetnim mehanizmom;
- Upotreba finansijskoih instrumenata klijenata ograničena je na tačno određene uslove s kojima je klijent saglasan.

Poveravanje poslova

Član 34a

Poveravanje poslova trećim licima Društvo definiše ugovorom o poslovnoj saradnji sa trećim licem. Ugovor mora biti jasno definisan sa jasno naznačenim ugovornim pravima i obavezima i Društva i trećeg lica.
Principi kojih se Društvo mora pridržavati prilikom potpisivanja ugovor o poveravanju poslovnih procesa:

- Poveravanje poslova ne sme ni na koji način ugoziti redovno poslovanje Društva;
- Analiza trećeg lica i ocena podobnosti za obavljanje poverenih poslovnih procesa;
- mogućnost da se izvrši kontrola poverenih procesa;
- ne sme se ugorziti kontinuitet poslovanja Društva;
- mogućnost vršenja nadzora na obavljanjem poverenih poslovnih procesa, uključujući i nadzor nad uskađenošću tih proccesa sa propisima.

Ugovor naročito mora definisati sledeće:

- Poslovni proces koji se poverava;
- Način na koji se poslovni proces poverava;
- Proceduru obavljanja poverenih poslova;
- Način kontrole poslovnih procesa;
- Sistem izveštavanja.

U slučaju poveravanja poslova Društvo ostaje u potpunosti odgovorno za sve poverene poslovne procese i ispunjavanje svih zakonskih obaveza.

Vezani zastupnici i posrednici

Član 34b

Društvo može da imenuje vezane zastupnike koji se bave:

1. Promovisanjem usluga Društva;
2. Pridobijanjem novih klijenata ili prijemom i prenosom nalog klijenata, odnosno potencijalnih klijenata;
3. Plasiranjem finansijskih instrumenata i pružanjem saveta u vezi sa njima;
4. Ostalim uslugama koje nudi Društvo.

Član 34c

Ako Društvo odluči da imenuje vezanog zastupnika, ostaje neograničeno i bezuslovno odgovorno za sve radnje ili propuste vezanog zastupnika koji deluje u ime investicionog društva.

Društvo kada imenuje vezane zastupnike mora preduzeti odgovarajuće mere kako bi izbeglo negativne posledice aktivnosti zastupnika koje nisu obuhvaćene ZTK, mogu imati na aktivnosti vezanih zastupnika koje su izvršene u ime investicionog društva.

Član 34d

Društvo može uspostaviti poslovni odnos sa posrednikom uz uslov da posrednik ima dozvolu Komisije za hartije od vrednosti za prijem naloga na izvršenje na relevanotnom tržištu, čiji je društvo član.
Društvo je obavezno da bez odlaganja o istom obaveti relevantno tržište, radi evidencije posrednika.
Društvo preduzima neophodne mere kako bi osiguralo da posrednik prilikom prijema i prenosa naloga Društvu poštuje sve Zakonom definisane odredbe u vezi pružanja tih usluga.

Upravljanje rizicima Društva

Član 35

Pod rizicima kojima je Društvo izloženo podrazumeva se verovatnoća nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i položaj Društva.
Društvo u svom poslovanju može biti naročito izloženo tržišnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku, riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica.
Društvo identifikuje, procenjuje i meri rizike kojima je izloženo u svom poslovanju i upravlja tim rizicima u procedurama koje propisuje posebnim internim aktom, u skladu sa Zakonom i drugim propisima, standardima i pravilima struke.

Član 36

Društvo uspostavlja, primenjuje i redovno ažurira sisteme upravljanja rizicima srazmerno vrsti, obimu i složenosti poslovanja Društva.

Sistemi iz stava 1 ovog člana uključuju:

- strategije, politike, procedure i mere upravljanja rizicima;
- organizacionu šemu sa definisanim ovlašćenjima i odgovornostima za upravljanje rizicima;
- proces upravljanja rizicima;
- efikasan sistem unutrašnjih kontrola.

Društvo prati i ocenjuje podobnost, sveobuhvatnost i efikasnost usvojenih strategija, politika i postupaka upravljanja rizicima, kao i primerenost i efikasnost predviđenih mera u svrhu otklanjanja mogućih nedostataka u strategijama, politikama i postupcima upravljanja rizicima, uključujući i propuste relevantnih lica.

Funkciju upravljanja rizicima Društvo može da obavlja uz druge poslove, s obzirom na vrstu, obim i složenost poslovanja Društva.

Član 37

Društvo propisuje, organizuje i primenjuje mere za upravljanje rizicima koje će omogućiti sveobuhvatno i preventivno identifikovanje rizika, merenje intenziteta i procene rizika koji mogu direktno ili indirektno da naruše sposobnost Društva u sprovođenju poslovne strategije i poslovnih ciljeva Društva, kao i nadzor i kontrolu istih i izveštavanje.

Član 38

Društvo upravlja rizicima na način kojim obezbeđuje održavanje stepena izloženosti rizicima na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, odnosno koji će obezbediti zaštitu interesa Društva, klijenata i trećih lica.

Pri uspostavljanju mera i postupaka za utvrđivanje i upravljanje rizicima Društvo uzima u obzir vrstu, obim i složenost poslova koje obavlja, poslovne ciljeve i strategiju poslovanja, utvrđenu sposobnost preuzimanja rizika, izbor ulaganja u rizične finansijske instrumente kao i diversifikaciju ulaganja u iste.

Član 39

Društvo bliže uređuje upravljanje rizicima posebnim aktom koji čini sastavni deo Pravila i procedura poslovanja.

Član 40

Društvo je dužno da eksterni revizori najmanje jednom godišnje vrše reviziju poslovanja Društva i izveštaju Komisiju o usklađenosti poslovanja Društva.

Upravljanje sukobom interesa

Član 41

Društvo je dužno da svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svede sukobe interesa čije postojanje može štetiti interesima klijenta, a koji se mogu javiti prilikom pružanja usluga između:

- interesa Društva, relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, s jedne strane, i interesa klijenta Društva, s druge strane;
- interesa klijenata Društva međusobno.

Član 42

Društvo je dužno da, prilikom utvrđivanja sukoba interesa koja mogu štetiti interesima klijenata, oceni da li Društvo, relevantna lica ili lica koja su blisko povezana sa njima, usled pružanja usluga ili iz drugih razloga:

- mogu da ostvare finansijsku dobit ili izbegnu finansijski gubitak na štetu klijenta;
- imaju interes ili korist od rezultata usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuju od interesa klijenta;
- imaju finansijski ili neki drugi motiv koji odgovara interesima drugog klijenta ili grupe klijenata na štetu interesa klijenta;
- obavljaju istu delatnost kao i klijent.

Član 43

Društvo može da pruža investicione preporuke i to u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

Društvo bliže uređuje pružanje investicionih preporuka vodeći računa o mogućim sukobima interesa i to precizirajući sledeće elemente:

- Definisanje investicione preporuke
- Davalac investicione preporuke
- Sadržina investicione preporuke
- Standardi za obelodanjivanje interesa i sukoba interesa
- Identitet lica koje je odgovorno za sadržaj investicione preporuke
- Distribucioni kanal za plasiranje investicione preporuke
- Distribucija investicione preporuke koju je izradila treća strana

Član 44

Društvo bliže uređuje postupke i mere za utvrđivanje sukoba interesa posebnim aktom koji čini sastavni deo Pravila i procedura poslovanja.

Sprečavanje i otkrivanje zloupotreba i manipulacija na tržištu

Član 45

Društvo bliže uređuje postupke i mere za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba i manipulacija na tržištu posebnim aktom „Pravilnik o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu“ koji čini sastavni deo Pravila i procedura poslovanja.

Poslovna tajna

Član 46

Članovi uprave i zaposleni u Društvu su dužni da čuvaju kao poslovnu tajnu:

- informacije o klijentima;
- informacije o stanju i prometu na računima svojih klijenata;
- informacije o uslugama koje pružaju klijentima;
- druge informacije i činjenice koje saznaju prilikom pružanja usluga.

Informacije iz stava 1 ovog člana se mogu stavljati na uvid i saopštavati trećim licima samo:

- uz pisanu saglasnost klijenta;
- prilikom nadzora koji vrši Komisija, Centralni registar ili organizator tržišta;
- na osnovu naloga suda;
- na osnovu naloga organa koji se bavi sprečavanjem pranja novca ili finansiranja terorizma;
- na osnovu naloga drugog nadležnog državnog organa.

Izmena i dopuna Pravila i procedura poslovanja

Član 47

Izmene i dopune Pravila donose direktori Društva.

Završne odredbe

Član 48

Društvo kao član Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti u svom radu pridržava se svih akta donetih od strane Centralnog registra, depoa i klironga hartija od vrednosti i dužno je da ih se u potpunosti pridržava.

Društvo kao član Beogradske berze u svom radu pridržava se svih akta donetih od strane Beogradske berze i dužno je da ih se u potpunosti pridržava.

Pitanja koja nisu regulisana ovim Pravilima ili nisu regulisana u potpunosti, regulisaće se posebnim pravilnicima i procedurama sve u skladu sa relevantnim propisima.

Član 49

Sastavni deo Pravila i procedura poslovanja su:

- Informacije koje se pružaju klijentima i potencijalnim klijentima
- Pravilnik o kategorizaciji klijenata,
- Politika izvršenja naloga,
- Pravilnik o identifikovanju, merenju, proceni i upravljanju rizicima
- Pravilnik o politikama upravljanja sukoba interesa,
- Pravilnik o postupcima i merama za sprečavanje i otkrivanje zloupotreba na tržištu
- Procedura za postupanje po pritužbama klijenata.

Član 50

Pravila i procedure poslovanja primenjivaće 8 dana po objavljivanju na internet stranici Društva a sve nakon dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti.

Danom stupanja na snagu ovih Pravila i procedura poslovanja prestaju da važe Pravila poslovanja od 03.04.2024 godine.

BDD Tradewin 24 ad Beograd

_____

Vaso Dulović, generalni direktor